

משנה ו

ר' עובדיה מברטנורא

ו האבן שבקרויה. דלעת יבשה וממלאים בה מים, ומתוך שהיא קלה וצפה על המים נותנין בה אבן להכבידה, **אם מְמַלְאִין בָּהּ** - בדלעת הזו מים, והאבן וְאִינָה נּוֹפֶלֶת לפי שהאבן קשורה בה היטב - **מְמַלְאִין בָּהּ** מים בשבת, שהאבן בטלה אגב הקרויה, **וְאִם לָאוּ** - אִין מְמַלְאִין בָּהּ מים בשבת, שאסור לטלטל את הקרויה, לפי שהאבן היא מוקצה והקרויה נעשתה בסיס לאבן. **זְמוּרָה** - ענף של גפן **שְׁהִיא קְשׁוּרָה בְּטַפִּיחַ** - כעין דלי קטן של חרס - **מְמַלְאִין בָּהּ בְּשַׁבַּת** מים מהבור, שנחשבת כחלק מהטפיח ואין עליה תורת מוקצה¹⁷⁰:

משנה ז

פֶּקֶק הַחֲלוֹן - לוח עץ המשמש לסתימת החלון, **רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: בְּזִמְן שְׁהוּא** - הפקק קשור וְתִלּוּי בחלון, ואינו נגרר בארץ - **פּוֹקֵקִין בּוֹ** ואין בכך משום בונה, **וְאִם לָאוּ** - שאינו קשור, או שקשור אך אינו תלוי, **אִין פּוֹקֵקִין בּוֹ** בשבת, שנראה כמוסיף על הבניין, וסובר רבי אליעזר שאין מוסיפין על אוהל עראי בשבת. **וְחַכְמִים אוֹמְרִים: בֵּין בֶּךָ וּבֵין בֶּךָ** - בין קשור ובין שאינו קשור - **פּוֹקֵקִין בּוֹ** בשבת, הואיל והוא מוכן לצורך זה מערב שבת, וחכמים סוברים שמותר להוסיף על אוהל עראי בשבת¹⁷¹:

ביאורים והרחבות

170. גרסינן בגמרא (קה, ב): קשורה אין לא קשורה לא! שמא נאמר שמשנתנו לא כרבן שמעון בן גמליאל, דתניא חריות של דקל שגדרן לעצים ונמלק עליהן לישיבה צריך לקשור, רבן שמעון בן גמליאל אומר: אין צריך לקשור (אם כן לרשב"ג לא הייתה המשנה צריכה לתלות בזמורה הקשורה)? אמר רב ששת: אפילו תאמר רשב"ג, הכא במאי עסקינן בזמורה שעדיין מחוברת לגפן עצמו למטה משלשה טפחים, ולכן אין דינה כאילן ומותר להשתמש בשרשי האילן הסמוכים לקרקע. רב אשי אמר: אפילו תימא בתלושה, והחידוש הוא שאין חשש לגזרה שמא יקטום.

171. **פירוש:** העושה בשבת אוהל קבוע, חייב משום בונה. לפיכך אין עושין אוהל עראי (כגון לפרוס מחצלת על ארבע מחיצות), גזרה שמא יעשה אוהל קבוע. במשנתנו נחלקו האם מותר